

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDOHOSPODÁRSKA ŠKOLA

1

září 2009
72. ročník

Typologie modelu zkušenostního učení

**Zpráva o stavu zemědělského
školství z pohledu
podnikatelské sféry**

Statek Bernard

Agrokomplex – Výstavníctvo Nitra

Gustav Burghauser

Zemědělství a záplavy

Zasedání Europea International

Informace o vzdělávání, poradenství a rozvoji venkova
Informácie o vzdelávaní, poradenstve a rozvoji vidieka

ZASEDÁNÍ EUROPEA INTERNATIONAL – příloha

Vítězky přebírají ceny z rukou ministra zemědělství Jakuba Šebesty na slavnostním vyhlášení výsledků evropských šampionátů zemědělské mládeže. Na 2. snímku jsou úspěšní soutěžící jízdy zručnosti s traktorem a vlekem, která se jela ve Světlé.

Floristická soutěž se skládala z několika částí, z nichž hlavní byla vazba svatební kytice. „Nevěstami“ byla děvčata benešovské školy a každý soutěžní tým se snažil uvázat kytici, která by ladila s půvabem vylosované dívky ve svatebních šatech. Odborná porota neměla lehké rozhodování

Soutěžící dostali kosu v rozebraném stavu a imbusový klíč. Kosu museli sestavit a v co nejkratším čase posekat parcelku o výměře 10 m². Hodnotila se rychlost posečení a kvalita

Rybářská škola v Třeboni si připravila pro studenty soutěžní disciplíny zaměřené na poznávání sladkovodních druhů ryb, jízdu lodí s tyčkou a sportovní rybolov

OPRAVDU VÍME, JAK MOTIVOVAT STUDENTY NEBO POSLUCHAČE?

Podělit se o své vědomosti a dovednosti s ostatními lidmi, ať již v klasické školní výuce nebo při více méně zcela formální výměně myšlenek a názorů, je jedním z úkolů, které mnohým z nás často přináší pocit zklamání a frustrace.

Bez ohledu na to, jakým způsobem poznatky a problémy vysvětlujeme, nedaří se nám vždy docílit toho, aby se naši žáci či posluchači dívali na věci stejným pohledem jako my. Ve chvíli, kdy se ocitneme na takové kritické křižovatce, obvykle začneme své studenty (kolegy, frekventanty, zaměstnance,...) peskovat a kritizovat, čímž se nám ještě více odcizí, ztrácejí motivaci a zablokují si tak možnost jakéhokoli dalšího zlepšení.

K tomu, abychom svému auditoriu poskytli dobrý model vlastní role, dostatečnou podporu a vedení v procesu učení, bylo americkými psychology a firemními konzultanty vypracováno na pět desítek motivačních doporučení, které nás mohou inspirovat.

- Chování studentů je přímou reakcí na to, jak k nim přistupujete. Musí být přesvědčeni, že cíle, které před nimi stojí, jsou dosažitelné a smysluplné.

- Studenty v první řadě motivuje zvědavost nebo strach. Zvědavost je z hlediska motivace účinnější.
- Snažte se nedopustit, aby se studenti mohli „schovat v davu“. Od každého požadujte, aby se pravidelně a věcně, se znalostí věci vyjadřovali a projevovali svůj názor.
- Kritizujte chování, ne jeho nositele.
- Využijte každou možnost k tomu, abyste snížili riziko neúspěchu, nebo zmenšili strach z neúspěchu při učení.
- Oceňte dosažený pokrok i výsledky.
- Věnujte pozornost spíše tomu, co studenti dělají správně, než jejich chybám. Využívejte pozitivní výsledky k vytváření užitečných návyků.

- Příliš náročné a nezvládnutelné úkoly potlačí i velmi silnou motivaci.
- Umožněte studentům setkávat se s lidmi, kteří již dosáhli podobných cílů těm, které studenti stanovili.
- Dejte studentům najevo, že rozlišujete mezi produktivní prací a prací udělanou ve spěchu.
- Složitě nebo zcela nové myšlenky ilustrujte pomocí myšlenek obecně známých – s využitím alegorií nebo anekdotických příběhů.
- Nevíte-li odpověď na dotaz posluchačů, nesnažte se svoji neznalost zastírat. Řekněte, že odpověď zjistíte – posluchačstvo ocení vaši upřímnost a sebejistotu.

-tes-

Ilustrační foto

ZEMĚDĚLSTVÍ A ZÁPLAVY

Má zemědělství nějaký vliv na záplavy? S touto otázkou se na nás obrací jednak lidé, kteří mají vážný zájem zmírnit dopad povodní a hledají všechny možné příčiny, ale i tací, co se snaží vždy a ve všem nasazovat zemědělcům psí hlavu. Dělají to většinou na zakázku určité lobby, která má zájem poškodit ty, co produkují. Známe je i jejich způsob komunikace, při níž chybí vážné argumenty.

Pomineme-li komplex jevů s dopadem na povodně, které pravděpodobně vycházejí z globální zátěže způsobené současnou civilizací, je tu i způsob, jak zmírnit dopady povodní. Velký vliv na zadržování vláhy v krajině má skladba pěstovaných plodin v českém zemědělství. Samozřejmě rozhodující podíl trvalých travních porostů v krajině byl vždy vítaný a není naší vinou, že se snižuje. Početní stavy skotu, konzumentů travní hmoty a pícnin klesl na polovinu a dál se stavy krav propadají. Na uvolněné plochy po těchto plodinách se dostávají obilniny a řepka. Nemůžeme nechat půdu ležet ladem, a tak se skladba plodin mění a není to jev rozhodně pozitivní. Je s podivem, že bojovníci proti Agrární komoře tento jev pomíjejí a neuvádějí jako jednu z příčin špatného vsakování vody v krajině.

V zemědělství jsou dané určité vazby mezi rostlinnou a živočišnou produkcí a jakmile se tato rovnováha poruší, dochází k narušení přírodních cyklů a v krajině je to znát. Proto jsme v poslední době několikrát demonstrovali za zachování už tak velmi nízkých stavů dojníc, jimž hrozí postupné vyhubení. Podnákladové ceny za mléko nutí farmáře svá stáda vybíjet a tam, kde chov končí, je tomu navždy a to je pro každou zemi velký prohřešek do budoucna. Nejde jen o potravní jistotu, o zaměstnanost na venkově – kde na zemědělství se vážou i další pracovní místa v dopravě, ve zpracovatelském průmyslu – je to i vliv na krajinu a její zdraví. V této souvislosti zmíním i evropské standardy GAEC, zásady správné zemědělské a environmentální praxe, která by měla omezit rizika povodní a eroze v krajině, jež si každá země EU modeluje podle vlast-

ních potřeb. Mohu jen potvrdit, že Agrární komora nikdy nezpochybnila význam větší ochrany krajiny jako celku. Ve svých připomínkách také vychází z praktických zkušeností s hospodařením v této krajině a vyvrací úřednický navrhované absurdity, a to ve jménu malých i velkých zemědělců. Mimo jiné opakovaně také upozorňujeme právě na význam trvalých travních porostů.

Současná konzumně zaměřená společnost výrazně zpřetrhala své vazby k přírodě a přestala ji vnímat jako živý organismus. Pak se diví a hledá viníky. Kritice se nebráníme, je-li ovšem pravdivá, a nevychází-li jen z emotivní a ideologické zaslepenosti některých pseudoanalytiků, kteří kritizují na objednávku, neodborně a zavádějícím způsobem.

Ing. Jan Veleba, prezident AK ČR

V červnové Zemědělské škole jsme uvedli krátkou informaci o setkání představitelů ministerstva zemědělství a jejich hostů s řediteli škol zařazených do trvalé vzdělávací základny MZe. Jednání se uskutečnilo dne 10. června v prostorách Národního zemědělského muzea v Praze, kde mj. odeznělo i téma zpracované v následujícím příspěvku Ing. Jiří Navrátila, předsedy Komise pro školství a vzdělávání Agrární komory ČR.

ZPRÁVA O STAVU ZEMĚDĚLSKÉHO ŠKOLSTVÍ

z pohledu podnikatelské sféry a možnosti řešení

Na úvod tohoto pojednání je třeba představit, jaké instituce stojí za tímto jistě odvážným prohlášením z názvu níže uvedeného článku:

Jedná se především o Agrární komoru ČR – z jejího popudu vznikla již před roky Komise pro školství a vzdělávání, ve které pracují zástupci podnikatelské sféry, škol, ministerstev a dalších vzdělávacích útvarů. V návaznosti na práci stávající Komise vznikl orgán, na základě veřejné zakázky, jako nástroj zaměstnavatelů pro monitoring trhu práce v zemědělství – Sektorová rada zemědělství. Výsledky všech těchto organizací jsou implementovány částečně do teoretické roviny řešení problematiky zemědělského školství, zčásti i do praxe.

Multifunkční zemědělství

V neposlední řadě je ovšem třeba jmenovat vliv široké zemědělské veřejnosti, která si prostřednictvím svých zástupců (zde je nutno jmenovat především kraje) začíná uvědomovat, že existence zemědělství nemusí být ohrožena jenom nerovnoprávnými podmínkami v EU, ale především budoucností školství a následně uplatnitelných pracovníků na všech úrovních zemědělské výroby. Začíná si rovněž uvědomovat velkou zodpovědnost za to, že zemědělství dnes není jenom výrobcem potravin, slouží dnes již stejnou měrou i tzv. multifunkčnímu zemědělství – ochraně a údržbě krajiny.

Rovněž je třeba si uvědomit i ohroženou perspektivu zaměstnanosti. V zemědělské prvovýrobě je sice zaměstnáno „jen“ 130 000 lidí, ale dalších 8–10 pracovníků je na 1 pracovníka v zemědělství navázáno v ostatních oborech národního hospodářství – klasickým příkladem se ukázal systém automobilového průmyslu, kdy související profese byly daleko více postiženy než samotný automobilový průmysl.

Kvalita a kvantita

Důvodem stávajícího našeho tlaku na řešení problematiky zemědělského školství je především podle našeho názoru skutečnost, že situace v zemědělství a potažmo i v zeměděl-

ském školství je tristní. Přísun zemědělských odborníků do praxe je žalostný nejen co do kvality, ale nyní již i kvantity, a to na všech úrovních vzdělání.

Přesun zaměření zemědělských škol a učilišť k jiným profesím je do jisté míry pochopitelný – je to v současné době existenční záležitost některých zemědělských škol.

Hlavními důvody je však skutečný stav zemědělství – nízké zařazení na společenském žebříčku, neatraktivnost povolání pro mladé, kontinuální provozy bez ohledu na počasí, volno a prostředí a naprosto neodpovídající finanční ohodnocení této práce.

Všechny tyto dopady mají i pragmatické důvody a vývoj. Snad žádný obor národního hospodářství neprošel takovou změnou systému a struktury, jako je zemědělství – jak kvantitativní tak kvalitativní. Zemědělství již není výlučně výrobcem potravin, stejnou důležitost získává funkce ochrany a údržby krajiny.

Ze zemědělství odešly statisíce lidí, dnes je to kolem 1/4 původně zaměstnaných v zemědělství. Zavádění a modernizace podniků a farem umožnilo zvýšení produktivity až na 4násobek původních parametrů. Nové výzvy čekají na zemědělství i v budoucnosti – ekologické zemědělství, výroba biopaliv apod.

S těmito změnami výrazně souvisí stav na úseku lidských zdrojů – významně se změnil požadavky zaměstnavatelů na úroveň lidských zdrojů, to na jedné straně, a na druhé straně školství vůbec nebo zpomaleně reagovalo na tyto požadavky. V současné době chybí na trhu práce v zemědělství jak kvantita, tak především kvalita co do potřeb a požadavků moderního zemědělství.

Atraktivita a společenská přitažlivost byla v zemědělství potlačena takřka na nulu. Současný systém školství a ekonomická situace zemědělských podniků způsobily, že prakticky zaniklo zemědělské školství na všech úrovních.

Současný stav zemědělství

Neodpustím si na žádném důležitém místě a tím bezesporu tato forma je, abych alespoň v kostce neinformoval o současném stavu v zemědělství. Udělám to i zde a doufám, že mi bude prominuto.

Ceny hlavních komodit rostlinné výroby se propadly konce roku 2008 o 30 %. Hlavní komodity živočišné výroby zaznamenaly pokles o 15 % a dále se propadají (především mléko). Celkový propad cen zemědělských výrobků byl zaznamenán na úrovni 23 % a dále pokračuje. Tyto tři věty charakterizují hlavní problém českého zemědělství – pokračující rychlý pokles objemu zemědělské výroby, nízké ceny tržních komodit, hluboce deficitní saldo zahraničního obchodu.

Pokles stavů prasat v letech 1990–2000 o 23 % za 10 let, stejný pokles o dalších 20 % za jediný rok 2008. Pokles stavů skotu proti roku 1990 o 60 %, pokles stavů dojníc o 2/3, pokles výroby mléka o 46 %. Propad české produkce v rámci EU je v ČR jeden z nejhlubších i v nových zemích EU.

Koncepce českého zemědělství, která v současné době v konkrétní podobě neexistuje, musí řešit nové výzvy – využití půdy pro potravinářské účely, podpora energetické politiky státu, produkce biomasy, zahradničení v krajině – od toho se bude odvíjet i poptávka v zaměstnanecké sféře a potažmo nabídka vzdělávacích programů. Nemělo by se pokračovat v experimentech s českým zemědělstvím.

Dva úkoly pro Komisi

Vznik Komise pro školství a vzdělávání při Agrární komoře ČR asi před 8 lety si dal za cíl již tehdy řešit stávající problémy. Z tohoto vyplývá, že problém nevznikl včera, ale je dlouhodobějšího charakteru s tím, že se výrazně prohlubuje. Komise dostala do začátku dvě zadání. Prvním byla spoluúčast na vzniku tehdejší Trvale vzdělávací základny zemědělských škol pod patronací ministerstva zemědělství – tehdy takto bylo organizováno kolem 50 škol s tím, že celý systém zůstal otevřený.

Druhým úkolem, koncepčně důležitým, byl vznikl tzv. Center odborného vzdělávání (COV). Původní vize byla vytvořit v rámci České republiky 4–5 COV s regionálním umístěním a zaměřením na hlavní obory zemědělství. Sbírali jsme zkušenosti především v zahraničí, protože u nás

s touto formou vzdělávání nebylo příliš zkušeností. Důvodem ke vzniku COV byla absence kvalitní a systémové praktické výuky na všech stupních vzdělávání díky praktické likvidaci systému školních statků. Druhým důvodem byla absence kvalitní a systémové práce na celoživotním vzdělávání dospělých.

Vytvořením COV by byl poskytnut servis školám k umožnění kvalitní praxe. Zvýšení atraktivnosti a úrovně praktické výuky by byl přínos pro zaměstnavatele i školy. Problémy – tak jako u všech nových projektů – vznikly při řešení financování a organizační, statutární, řídicí a kontrolní formy COV. Prošli jsme všemi porodními bolestmi a vznik 2 pilotních center byl prvním krokem k řešení situace. To, že se dále nepodařilo rozšířit tento systém do celé republiky, padá víceméně na vrub omezeným možnostem Komise pro školství a vzdělávání a potažmo Agrární komoře kontinuálně ovlivňovat legislativní činnost, nutnou ke stabilizaci systému.

Společná řeč

Přesto jsme nerezignovali a z jiné strany zkoušíme náš model oživit. Přispěla k tomu zcela určitě i práce Sektorové rady pro zemědělství. Agrární komora prostřednictvím této rady monitoruje současný stav a požadavky na počet a úroveň pracovních sil v zemědělství. Přínosem je plnokrevné složení této instituce, kde dříve zasedali víceméně teoretici, nyní je zde silně zastoupena skupina zaměstnavatelů.

Cílem je najít společnou řeč mezi podnikatelskou sférou v jejich požadavcích na kvantitu a kvalitu pracovníků a mezi sférou školství, reprezentovanou zástupci MŠMT, MZe, NÚOV, ale i krajů v jejich možnostech, jak tyto požadavky naplnit.

Nakonec krátké zamyšlení nad budoucností zemědělského školství. Řešení situace je úkolem neborovým, národním a je zde nutný konsensus širokého spektra institucí. V první řadě se všichni musíme shodnout na skutečnosti, že stav lidských zdrojů co do množství ale i kvality je, a to nejen v zemědělství, opravdu velmi špatný. Je nutno překonat i určitou skepsi, plynoucí ze současného stavu zemědělství a jeho postavení na společenském žebříčku.

Je nutno zapojit a neustále pokračovat v široké diskusi s odbornou veřejností.

Ing. Jiří Navrátil
Agrární komora České republiky

NEDOSTATOK STIMULOV A ZLÉ SPRÁVANIE V TRIEDACH BRZDIA EFEKTÍVNOSŤ UČITEĽOV

Podľa novej správy OECD vypracovanej s podporou Európskej komisie sa traja učitelia zo štyroch domnievajú, že nie sú motivovaní na zlepšenie svojej kvality výučby, kým zlé správanie študentov v triede naruša vyučovací proces v troch školách z piatich. Správa sa opiera o nový Medzinárodný prieskum vyučovania a vzdelávania (Teaching and Learning International Survey – TALIS) a sú v nej po prvýkrát uvedené medzinárodné porovnateľné údaje o pracovných podmienkach učiteľov na školách, pričom sa vychádzalo zo zistení prieskumu v 23 sledovaných krajinách.

Generálny tajomník OECD Angel Gurría pri uvedení správy zdôraznil potrebu úsilia o lepší výkon učiteľov. „Vysokokvalitní učitelia sú kľúčom k úspešnej implementácii politík v oblasti vzdelávania,“ povedal. „Základnou myšlienkou je, že kvalita systému vzdelávania nemôže predstihnúť kvalitu samotných učiteľov a ich práce.“

Európsky komisár pre vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a mládež Ján Figel' dodal: „V EÚ je podľa odhadov 6 250 000 učiteľov a tí potrebujú všetku pomoc, ktorú im orgány vzdelávania môžu ponúknuť, aby poskytovali ten správny spôsob výučby v našich rýchlo sa meniacich školských prostrediach. Vyžaduje si to odhodlanie a záväzok tvorcov politiky podporovať našich učiteľov, a to nielen skvalitnením ich odbornej prípravy, ale aj zlepšením ich pracovných podmienok.“

Správa „Creating effective teaching and learning environments“ (vytváranie efektívnych prostredí na výučbu a učenie) sa opiera o zistenia prieskumu TALIS a informuje sa v nej o týchto skutočnostiach:

- V Austrálii, Belgicku (Flámsko), Dánsku, Írsku a Nórsku viac než 90 % učiteľov odpovedalo, že za zlepšenie kvality svojej výučby neočakávajú žiadnu odmenu.
- Učitelia sú menej pesimistickí v Bulharsku a Poľsku, ale aj tak sa takmer polovica z nich nestretla so stimulmi motivujúcimi na zlepšenie.
- V Estónsku, Slovenskej republike, Španielsku a Taliansku pôsobí viac než 70 % učiteľov na úrovni nižšieho sekundárneho vzdelávania na školách, kde prevláda názor, že vyrušovanie v triedach brzdí vyučovací proces „do určitej miery“ alebo „veľmi“.
- V priemere 38 % opýtaných učiteľov pracuje na školách, ktoré majú nedostatok kvalifikovaného personálu. V Poľsku sa problém týka iba 12 % škôl. V Turecku však týmto nedostatkom trpí 78 % škôl <http://dx.doi.org/10.1787/607784618372>
- Učitelia strávia v priemere 13 % času vyhradeného na vyučovanie udržiavaním poriadku. V Bulharsku, Estónsku, Litve a Poľsku sa takto v triedach stráca menej ako 10 % času.

- K faktorom, ktoré brzdia vyučovací proces, patrí okrem vyrušovania v triedach aj absentérstvo študentov (46 %), ich neskoré príchody (39 %), vulgárnosť a používanie hrubého jazyka (37 %) a zastrašovanie iných študentov alebo verbálne útoky voči nim (35 %).
- Učitelia v niektorých krajinách popri nedostatku stimulov na zlepšovanie nie sú ani len systematicky hodnotení, prípadne sa k nim nedostáva žiadna spätná väzba o ich práci. Týka sa to viac než 25 % učiteľov v Írsku a Portugalsku, 45 % učiteľov v Španielsku a 55 % učiteľov v Taliansku; <http://dx.doi.org/10.1787/607856444110>

Hlavné politické poučenie vyplývajúce z tejto správy spočíva v potrebe lepšie motivovať učiteľov prostredníctvom orgánov vzdelávania. Veľa krajín nevidí súvislosť medzi hodnotením výkonu učiteľov a odmenou a uznaním, akého sa im dostáva, a dokonca i tam, kde takéto prepojenia existujú, sú často veľmi slabé. Z prieskumu celkovo vyplýva, že subjekty zodpovedné za plánovanie v oblasti vzdelávania by mohli urobiť viac pre podporu učiteľov a zlepšenie výsledkov študentov, ak sa verejnosť aj tvorcovia politiky menej zamerajú na kontrolu zdrojov a obsah vzdelávania a viac na učebné výsledky.

Kontext

TALIS je prvým medzinárodným prieskumom, ktorý sa zameriava na učebné prostredie a pracovné podmienky učiteľov na školách. Zaoberá sa problémami vnímanými z pohľadu riaditeľov škôl a samotných učiteľov, ktoré majú vplyv na učiteľov a ich výkon. Jeho cieľom je takto zaplniť značné informačné medzery pri medzinárodných porovnaníach systémov vzdelávania.

Prieskum, ktorý podporila Európska komisia, zahŕňa 23 účastníckych krajín: Austráliu, Belgicko (časť Flámsko), Brazíliu, Bulharsko, Dánsko, Estónsko, Írsko, Island, Kóreu, Litvu, Maďarsko, Malajziu, Maltu, Mexiko, Nórsko, Poľsko, Portugalsko, Rakúsko, Slovenskú republiku, Slovinsko, Španielsko, Taliansko a Turecko. V každej krajine bolo náhodne

vybraných približne 200 škôl a v každej z nich riaditeľ školy a 20 náhodne vybraných učiteľov vyplnili dotazníky.

Otázky sa týkali problémov, akými sú napríklad úroveň prípravy učiteľov, uplatňované vyučovacie metódy a ozna-

nie a odmeny týkajúce sa učiteľov. Pozri <http://dx.doi.org/10.1787/607784618372>

Jana Farkasova
European Commission Representation in Slovakia

V březnovém čísle Zemědělské školy jsme vám nabídli úvodní část „Krátký vstup do problematiky stylů učení žáků“ a v následném pokračování vám předkládáme podrobnější rozpracování tématu.

TYPOLOGIE MODELU ZKUŠENOSTNÍHO UČENÍ A JEHO VYUŽITÍ VE VÝUCE

Vytváření a rozvíjení učebních dovedností je obvykle realizováno prostřednictvím rozvíjení učebních strategií, odvozených ze stylů učení. Často citovanou a prakticky uplatňovanou typologií je typologie vycházející z modelu zkušenostního učení, jehož autorem je D. A. Kolb.

Kolbův učební cyklus

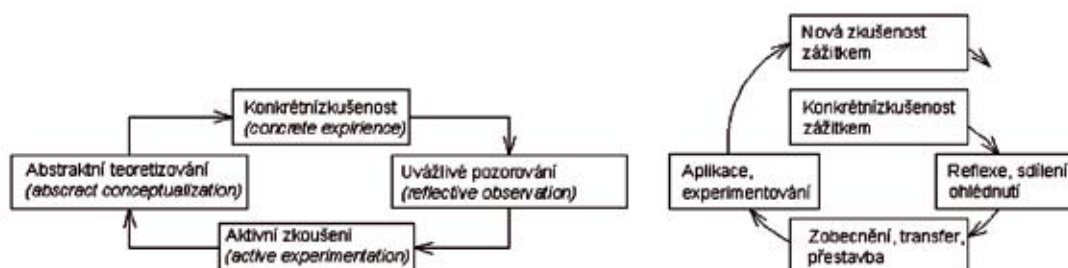
Kolbův učební cyklus se skládá ze čtyř hlavních prvků (procesů), z nichž žádný nesmí být vynechán, je však možné začít v jakémkoli bodě cyklu. Učení zpravidla začíná situací, ve které nelze použít dříve naučený vzorec chování a jedinec si zažívá zkušenost (*concrete experience*) [typický jedinec má rád konkrétní zkušenost, kterou spontánně prožije, typickou otázkou je „Co je tam?“], kterou následně reflektuje (*reflective observation*) [typický jedinec rád prozkoumává věc ze všech hledisek a odkládá akci, typickou otázkou je „Co to znamená?“], přemítá o ní a o jejím vlivu na jedince samotného, hledá spojitosti s reálným životem (*abstract conceptualization*) [typický jedinec má rád abstraktní logické přemýšlení, hledání souvislostí mezi údaji, plánování a logické závěry, typickou otázkou je „Co z toho vyplývá?“]. Nakonec si jedinec vytváří určité hypotézy, plánuje využití nového v praxi (*active experimentation*) [typický jedinec má rád činnost a realizaci plánů, typickou otázkou je „Co, když ...?“, „Co, jestliže ...?“ nebo „Jak to funguje?“].

Jako další fáze učení by následně mohlo být vyvozování závěrů v praxi užitých zkušeností a získávání dalších podnětů k přemýšlení. Tím se opět dostáváme do počáteční fáze, v níž prožíváme konkrétní. Kolbův cyklus učení zahrnuje zpětnou vazbu, která je základem pro nové způsoby jednání a hodnocení dosahu činnosti. Jednotlivé body cyklu se mohou několikrát opakovat, což lze znázornit cyklem ve tvaru spirály.

Orientace (dimenze) učení

Typologie stylů učení v pojetí Kolba (resp. klasifikace kognitivních stylů) zahrnuje čtyři druhy intelektových schopností studentů. Z hlediska toho, zda žák při učení preferuje vnímání smysly nebo rozumovou úvahu a zda dává přednost aktivnímu experimentování nebo pozorování, opírajícím se o myšlenkovou analýzu pozorovaných jevů lze rozlišit:

- **Orientaci na konkrétní zkušenost** – zaměření na situace, v nichž jsou žáci vtaženi do zážitků a mohou se zaobí-

Kolbův učební cyklus a inovovaná verze základního Kolbova cyklu

rat bezprostředními lidskými situacemi v osobní rovině. Zdůrazňují pocity, jedinečnost a komplexnost současné reality; oproti teoriím a zevšeobecnování upřednostňují intuici, „umělecký“ přístup jako protiklad k systematickému, vědeckému přístupu k problémům. Rádi vytvářejí dobré vztahy s lidmi a mají z toho potěšení. Rozhodují se intuitivně a fungují dobře v nestrukturovaných situacích. Oceňují vztahy s lidmi, jsou otevření, přístupní novým věcem v životě, novým situacím.

- **Orientace na reflektivní pozorování** – zaměření na pochopení smyslu idejí a situací tím, že je důkladně pozorují a nestranně, nezaujatě je popisují, komentují. Zdůraznění pochopení jako protiklad k praktickým aplikacím. Zaobíráni se tím, co je pravda, jak se věci skutečně udály jako protiklad k tomu, co je praktické. Zdůraznění reflexe jako protikladu k akci. Lidé s touto orientací rádi přemýšlejí o smyslu věcí, událostí, jevů a jsou dobří v odhadu jejich důsledků. Vynikají v nahlížení na věci z různých perspektiv. Při vytváření (tvorbě) názorů a závěrů se rádi spoléhají na svoje pocity a úvahy. Oceňují trpělivost, nestrannost a uvážlivá, promyšlená hodnocení.
- **Orientace na abstraktní konceptualizaci** – zaměření na používání logického uvažování a odborných koncepcí. Přednost přemýšlení (uvažování) před pocity. Zaobíráni se všeobecnými teoriemi na rozdíl od intuitivního přístupu. Tito žáci mají raději vědecký, než „umělecký“ přístup k problémům. Jsou dobří při systematickém plánování, při práci s abstraktními věcmi, pojmy a při kvantitativních analýzách. Oceňují přesnost, důslednost, strohost a disciplínu při analýze.
- **Orientace na aktivní experimentování** – zaměření na aktivní ovlivňování jiných a na měnění situací. Upřednostnění praktických aplikací jako protiklad k reflektivnímu chápání. Žáci jsou pragmatičtí, zaobírají se věcmi, které fungují jako protiklad k tomu, co je „absolutní pravda“, zdůrazňují akci jako protiklad k pozorování. Jsou dobří v tom, aby se věci uskutečnily (udělaly) a když se to podaří, jsou velmi spokojeni. Jsou ochotni přiměřeně riskovat, aby dosáhli svých cílů. Oceňují, když mají vliv (a dopad) na svoje okolí a vidí v tomto konkrétní výsledky.

Styly učení

Každý člověk může používat jednu nebo více orientací, obvykle však některé preferuje. Preferované orientace jsou základem osobního stylu učení. Zmíněné postupy (orientace) jsou odvozeny z Kolbeho modelu zkušenostního učení a odpovídají čtyřem stylům učení:

- **Akomodační** (přizpůsobivý, accomodator) – zdůrazňuje jednání, plnění plánů a úkolů a účast na nových čin-

Navozování učebních aktivit
(v Kolbeho cyklu zkušenostního učení)

nostech a akcích. Jeho nositelé se přizpůsobují změnám v bezprostředním okolí. Je postaven na konkrétních zkušenostech a aktivním experimentování. Studenti s tímto stylem jsou dobří v uskutečňování projektů a experimentů, preferují činnosti, ve kterých mohou získat nové zkušenosti. Dovedou reagovat na novou skutečnost, snadno se v ní vyznají a přizpůsobí se. Jsou schopni řešit problémy intuitivně, pokusem a omylem. Více se orientují na obory technické nebo praktické založené na činnostech nebo organizování lidí.

- **Asimilační** (asimilující, assimilator) – spoléhá na indukční myšlení a na schopnost vytvářet teoretické modely, v nichž se nesourodá pozorování asimilují do integrovaných modelů. V učení převažuje schopnost abstraktního pojmového myšlení a reflektivního pozorování. Studenti mají schopnost vytvářet teoretické modely. Tento styl operuje s abstraktivními pojmy a teoriemi, méně inklinuje k aplikacím. Bývá charakteristický pro studenty přírodních věd a matematiky. Je protipólem akomodačního.
- **Logický typ** (konvergentní, converger) se vyznačuje tím, že v učení jsou převažující abstraktní pojmové myšlení a aktivní experimentování. Studenti s tímto stylem jsou schopni praktické aplikace idejí. Skrze hypoteticko-deduktivní zdůvodnění se mohou soustředit na specifické problémy. Osoby s tímto stylem učení jsou emocionálně strážlivé, úzce oborově zaměřené, své specializace si vybírají ve fyzikálních vědách inženýrských oborech. Je protipólem imaginativního.
- **Imaginativní** (divergentní, diverger) – projevuje se v představivosti a ve schopnosti rozeznávat významy a hodnoty. Jeho nositelé jsou schopni shrnout řadu různých souvislostí do jednoho celku. V učení se soustřeďuje na konkrétní zkušenosti a efektivní pozorování. Podstata tohoto stylu spočívá v imaginativních schop-

nostech a v celostním vnímání a jejich vztahů. Studenti jsou schopni vidět konkrétní situaci z mnoha hledisek. Nejlepší výkon podávají tam, kde je třeba zobecnování. Jsou spíše emocionální, vynalézaví, mají fantazii a inklinují k humanitním a uměleckým oborům.

Závěrem

Pro diagnostiku tohoto pojetí učebního stylu učení lze využít metody dotazníkového šetření. Příklad dotazníku nalezneme například v publikaci doc. Švece (1998) „*Klíčové dovednosti ve vyučování a výcviku*“. Zjištěné styly učení a jim odpovídající učební postupy lze ovlivnit specifickými situacemi, navozenými učitelem. Učitel tak může volbou

vhodných výukových metod, zadáváním učebních úloh a problémů i organizováním učební činnosti žáků a rozvíjet učební postupy, které se opírají o preferovaný způsob poznávání žáků. Obecně lze uvést, že vhodné jsou didaktické metody, které zapojují žáky do aktivního získávání a zpracování zkušeností a poznatků, podněcují samostatnost a tvořivost žáků, ukazují žákům jak strukturovat učivo (např. odlišit podstatné a nepodstatné), motivují žáky ke kladení otázek vztahujících se k učivu. Tímto způsobem se může stát učení žáků efektivnější a pro žáky příjemnější.

Ing. Vladan Jareš, DiS.

Institut celoživotního vzdělávání MZLU Brno

(Použitá literatura a další zdroje využité ke zpracování článku jsou k dispozici v redakci.)

STATEK BERNARD

– centrum tradičních řemesel

Hrázděné, v kruhovém půdorysu vystavěné budovy Statku Bernard v Královském Poříčí u Sokolova lákají návštěvníky svým architektonickým vzhledem a možnostmi, které toto místo skýtá pro trávení volného času a rekreaci. Zároveň se jedná o přímo učebnicový příklad možnosti využívání postupu strategického plánování a přípravy projektů, pro jejichž realizaci jsou užity finanční prostředky z fondů Evropské unie.

Trochu historie

Statek byl vystavěn uhelnou důlní společností „Britania“ v roce 1922 a téměř 25 let sloužil svému původnímu účelu. Uhlí se v té době těžilo v hlubinných dolech, na téměř 300 hektarech luk a polí nad nimi se hospodařilo a správa statku potřebovala své sídlo. Nejtemnější období statku nastalo na počátku 90. let, opuštěné budovy byly rabovány nenechavci a zjevně chátraly. První krok k záchraně objektu podnikla obec Královské Poříčí – odkoupila ho od stávajícího majitele za symbolickou částku.

Pohled na vstupní bránu hrázděného Statku Bernard v Královském Poříčí

Následovala příprava rozvojové studie statku Bernard. Nápadů, jak tento objekt smysluplně využít, bylo více, ale nakonec zvítězila varianta, kterou výstižně nazvali: „Centrum tradičních řemesel Bernard“. Ve chvíli, kdy byly za 1,4 milionů EUR z programu PHARE 2003 II budovy statku zrekonstruovány, uvědomilo si vedení obce, že je zajištění udržitelnosti projektu nad jejich síly. Obrátili se na projektanta Miroslava Makovičku, který stál u zrodu jak rozvojové studie, tak samotného projektu a myšlenku vzniku centra řemesel zdůvodnil a prosadil. „Přeci nás v tom nenecháte“, zněla tehdy slova starosty.

Nenechali je v tom

Makovičkův tým je v tom nenechal. Vznikla společnost Správa pamětihodností s.r.o., která si objekt statku, vlastně již centra řemesel, pronajala na 20 let. „Po všech těch trámech“, ukazuje pan Makovička ve stodole do prostor vysoko nad našimi hlavami, „jsem lezl a kartáčoval je“. Jsme v expozici, která ukazuje, jak se dříve zpracovávalo mléko a obilí, jak probíhala zabíjačka, můžete se tu chopit cepu a vlastnoručně vymlátit snop. Kočáry, bryčky i stará mlátička, prostě všechno, co tu je k vidění, patří do soukromé sbírky mého průvodce. Prohlídkový okruh pokračuje v prostorách statku, kde jsou vystaveny zapůjčené rozsáhlé sbírky dalších soukromých sběratelů. Postávám před vitrínou plné

Zasedání Europea International je už dávno za námi. Květnové setkání evropské asociace zemědělských vzdělávacích zařízení v České republice bylo velmi úspěšné – pestrý a bohatý program jednání, soutěží, odborných a kulturních aktivit se uskutečnil na Konopišti a na školách v Benešově, v Humpolci, ve Světlé nad Sázavou a v Třeboni. Podrobný článek o této akci jsme vám nabídli v dubnovém a červnovém čísle loňského ročníku Zemědělské školy, v následujících stránkách vám přinášíme informace, zkušenosti a dojmy ze tří odborných šampionátů zemědělské mládeže: z evropské soutěže v zemědělských dovednostech a znalostech, v rybářských dovednostech a ve floristice.

VE ZNAMENÍ SOUTĚŽÍ

Letošní májový měsíc se ve světelském pracovišti České zemědělské akademie v Humpolci nesl ve znamení soutěží regionálního, národního (jak uvádíme na str. 13) i mezinárodního charakteru.

Europea

Poslední uskutečněnou soutěží byla Europea – soutěž žáků v odborných dovednostech, pořádaná v rámci předsednictví ČR v EU. Česká zemědělská akademie v Humpolci, střední škola pořádala klání žáků zemědělsky zaměřených škol. Ve dvoučlenných družstvech závodilo 22 žáků z osmi zemí EU. Soutěž byla dvoudenní, v prvním dni se ve Světlé nad Sázavou jezdila jízda zručnosti s traktorem a vlekem a druhý den se žáci v Humpolci postavili k sečení kosou, ručnímu dojení krávy a k odhadu hmotnosti hospodářských zvířat.

Domácí barvy zastupovala dvojice ze Světlé nad Sázavou. Jako žáci pořádající školy se sice na start postavili mimo soutěž, to jim však nezabránilo ve vynikajících výkonech. Družstvo ve složení Kruntorád a Rajdl se evropské ani české (za ČR soutěžila ještě VOŠ a SZeŠ Benešov a SOŠ Stříbro) konkurence nezaleklo. Ač oba navštěvují obor

opravář zemědělských strojů dokončili – sice mimo soutěž, s malým odstupem na vítězné Dány, na výborném druhém místě. V dílčích soutěžích pak jízdu zručnosti Jan Kruntorád vyhrál, v dojení se umístil těsně za třemi nejlepšími, Jan Rajdl zase projevila výborný odhad, když při posuzování hmotnosti zvířat dokončil disciplínu na druhém místě.

A jaké byly ohlasy v místním tisku?

Do Humpolce a Světlé nad Sázavou se sjeli nejlepší traktoristé a budoucí agronomové ze škol v Dánsku, Estonsku, Nizozemí, Lucembursku, Holandsku, Polsku, Velké Británii a Švédsku. Z českých škol se prvenství snažili dobýt studenti z Benešova a Stříbra (pořádající škola se zúčastnila mimo soutěž). Soutěž měla za cíl prověřit a porovnat dovednosti studentů z jednotlivých států. Po jízdě zručnosti ve Světlé se v Humpolci odehrály disciplíny, které ovládaly už naše babičky.

Každý soutěžící měl za úkol podojit jednu dojnici. K dispozici dostal všechny potřebné pomůcky. Hodnotil se správný postup při dojení a hygiena dojení (přístup k dojnici, ošetření vemene před dojením, vlastní dojení a ošetření po dojení).

„S traktorem doma jezdím každou chvíli. Dnes jsem ale sekal poprvé v životě,“ nezapíral William Higgins, reprezentant Velké Británie, bezprostředně poté, co se dolopotil s pětimetrovým čtvercem vysoké trávy.

Sirli Pöldaru, jediná dívka v soutěži, se vysloveně těšila na dojení. „Na naší domácí farmě v Pärnu to dělám skoro denně. Zato s tím traktorem to bylo horší. Přepadla mě hrozná nervozita. Docela jsem koukala, že jsem neskončila poslední,“ řekla sympatická reprezentantka Estonska.

Do kravína se těšil i Angličan Higgins. „Krávy jsem ještě nedojil. U nás ale chováme kozy. Snad to nebude takový rozdíl,“ doufal třiaadvacetiletý student ze Somersetu. Všichni ale byli kratší na Joé Schweigena. Když tento mladý Lucemburčan povstal z dojičské stoličky, v kbelíku měl 1330 gramů mléka. Někteří z konkurentů vymáčkali z vemena sotva třetinové množství.

Celkově nejúspěšnější mladí zemědělci byli Dánové, v jízdě zručnosti byli šikovní Holanďané, kosou dobře sekali Poláci..., ale dobří byli všichni. Neúspěch není tragédie, ale zkušenost!

Ing. Josef Horní, ČZA Humpolec

Sečení kosou přilákalo pozorné diváky

Všichni soutěžící měli k dispozici stejná zvířata, u kterých odhadovali jejich hmotnost (bez fyzického kontaktu). Přesnost odhadu byla podkladem pro přidělení bodového hodnocení a konečný výsledek

Před prohlídkou pivovaru, muzea a před osobním přijetím starostou města Mgr. J. Kučerou byla pořízena fotografie účastníků soutěže na schodišti České zemědělské akademie v Humpolci

EVROPSKÝ ŠAMPIONÁT ZEMĚDĚLSKÉ MLÁDEŽE

v rybářských dovednostech v Třeboni

Rybářství, floristika a zemědělská technika, neboli Třeboň, Benešov u Prahy a Humlec. Právě v těchto třech disciplínách a místech České republiky proběhly ve dnech 19. – 22. 5. „Evropské šampionáty zemědělské mládeže“ pod záštitou ministra zemědělství a hejtmanů kraje Jihočeského, Středočeského a Vysočina. Českou republiku navštívilo asi 180 studentů středních zemědělských škol ze zemí Evropské unie a Norska.

Střední škola rybářská a vodohospodářská Jakuba Krčína v Třeboni pořádala šampionát v rybářství. Slavnostního zahájení v areálu školy se zúčastnila radní pro školství RNDr. Jana Krejsová, zástupci tiskového a zahraničního odboru Jihočeského kraje, zástupci Ministerstva zemědělství, města Třeboně apod.

Slovenské družstvo z rybářské školy v Mošovcích

Rybářská škola si připravila pro studenty soutěžní disciplíny zaměřené na poznávání sladkovodních druhů ryb, jízdu lodí s tyčkou a sportovní rybolov. Mezi zúčastněnými státy byly: Švédsko, Norsko, Anglie, Lucembursko, Německo, Rakousko, Polsko, Estonsko, Slovensko a Česká republika. Všechny tři jmenované disciplíny probíhaly ve dvou dnech (20. a 21. 5. 2009), největší zájem byl o sportovní rybolov.

Střední škola rybářská a vodohospodářská postavila svůj tým také, ale mimo výsledkovou listinu. Jsme pravidelnými účastníky mezinárodních soutěží rybářských škol, kde

se pravidelně umísťujeme na předních pozicích a nebylo by úplně fér soutěžit s nerybářskými školami. První místo získal tým z Moravy, druhým bylo družstvo ze Slovenska a třetí příčku obsadili studenti z Německa.

Ve volných chvílích měli studenti možnost navštívit zámek Hluboká a Český Krumlov. Zejména toto město a zámek udělalo na naše zahraniční hosty velký dojem. V pátek 22. 5. 2009 si soutěžící prohlédli Prahu, a to Staré Město a zahrady Pražského hradu. Odpoledne pak následovalo vyhlášení výsledků a předání cen na ministerstvu zemědělství za účasti ministra zemědělství Ing. Jakuba Šebesty.

Přestože se jednalo o organizačně velmi náročnou akci, jsem rád, že jsme ji mohli pořádat a že podle hodnocení účastníku jsem ji zvládli se ctí. Příprava šampionátu byla pro školu prestižní záležitostí a zejména pro studenty velkou výzvou. Ukázat své znalosti a dovednosti a porovnat je v mezinárodní konkurenci dokázali naši studenti na výbornou a jejich vynikající výsledky, byť mimo soutěž, ukázaly velkou profesionální úroveň naší školy.

Dalším nesporným pozitivem je navázání několika mezinárodních spoluprací, ve kterých budeme rádi pokračovat. Je důležité, aby si studenti vyměňovali své zkušenosti a znalosti. Střední škola rybářská a vodohospodářská Jakuba Krčína takto již několik let spolupracuje s podobně zaměřenými školami na Slovensku, v Polsku, ve Francii a v Norsku. Mezinárodními aktivitami naši žáci poznávají i jiné pracovní a studijní možnosti a využívají jich ve svém profesním životě.

Ing. Aleš Vondra, SŠRV Třeboň

Paní radní RNDr. Krejsová s vodňanskými studenty

FLORISTICKÁ SOUTĚŽ V BENEŠOVĚ

Svatební kytice z Polska

Estonská vazba

Módní přehlídka

Pozorné posluchačky

Floristické předvádění

Odborná porota posuzuje

S trémou a s půvabem

třpytících se hasičských přileb, obdivuji motocykl značky Puch 125. V expozici nazvané „pocta řemeslům“ si zkouším brnění, obdivuji malovaný selský nábytek i místní kroje. Jsou zde názorně prezentovány jednotlivé technologické kroky výroby porcelánu, která do tohoto kraje neodmyslitelně patří, stejně jako těžba uhlí a zpracování železné rudy. Například mechanický model hamru pořídili díky dotaci na projekt Naučné centrum zpracování kovů ze Společného regionálního operačního programu.

Nádvoří jako náměstí

Kruhový půdorys nádvoří statku poskytuje věrnou iluzi malého dělného náměstíčka, které je roubeno krámky a dílnami šikovných a pracovitých řemeslníků. Najdete tu vedle sebe kovářskou dílnu, krejčovství, košíkářství, svíčkařství a pekařství, vyrábí tu luky a je tu dílna, ve které renovují historické motocykly, věnují se tu patchworkingu (technika sešívání kousků látek do vzorů) a uměleckému čalounění. Keramickou dílnu a pekárnu vybavili nezbytnými technologiemi s podporou Programu rozvoje venkova. Vše je doplněno stylovou restaurací, která vznikla díky podpoře z programu START. „Hodně nám při jejím rozjezdu pomohli loni v červenci, když jsme zahajovali provoz, vodáci. Na blízkém tábořišti u řeky Ohře totiž večer nevaří“, vysvětluje můj průvodce. Restaurace si rychle získala dobré renomé a je vítaným cílem všech návštěvníků Centra tradičních řemesel Bernard.

Z recepce místního Informačního centra se vchází do ubytovacího zařízení s 20 lůžky, jež je situováno v zajímavých atypických půdních prostorách statku. Tento projekt je realizován díky podpoře z Programu rozvoje venkova. Ubytování zde najdou kromě zájemců, kteří chtějí zvládnout tradiční řemesla, také účastníci projektů přeshraniční spolupráce z Programu Cíl 3.

Bez propagace to nejde

Od Masopustu až do Vánoc probíhají na statku různé jarmarky a akce, jejichž hlavním cílem je oslovit co nejvíce lidí z blízkého i vzdálenějšího okolí. Počet těchto akcí každoročně roste. Letos jich zde plánují kolem 30. Naplňuje se tím cíl tohoto zařízení ve smyslu stát se kulturně společenským centrem obce Královské Poříčí. Ambice provozovatelů jsou vyšší, potřebují zajistit ekonomickou stabilitu na statku působících řemeslníků. Provozují vlastní webové stránky www.statek-bernard.cz a jen v letošním roce provedou distribuci 100 000 barevných letáků. „Velký návštěvnícký potenciál a koupěschopnost předpokládáme u návštěvníků ze sousedního Německa, proto chceme realizovat několik projektů, jejichž cílem bude propagace našich aktivit v blízkém zahraničí“, říká pan Makovička.

Práce pro lidi

Statek Bernard, který kdysi sloužil především k zemědělskému podnikání, dnes dává práci 27 lidem z ryze nezemědělských oborů. Další dočasné pracovní příležitosti vznikají při pořádání společenských a kulturních akcí. Podle slov finančního manažera Miroslava Makovičky lze předpokládat, že v areálu Centra tradičních řemesel Bernard v Královském Poříčí najde v dohledné době práci ještě nejméně 15 zaměstnanců.

Statek Bernard je místem, kde se spojila mimořádná podnikatelská invence se schopnostmi užívat prostředky z podpůrných programů Evropské unie k pozdvižení ekonomické soběstačnosti venkovského prostoru. Inspirujme se tím a udělejme maximum pro to, aby takových míst bylo v naší zemi co nejvíce.

Ing. Petr Hienl, ÚZEI Praha

POSTŘEHY ZE STUDIJNÍ NÁVŠTĚVY V BULHARSKU

V první polovině měsíce května se zúčastnil – autor článku – na základě grantové smlouvy s Národní agenturou pro evropské vzdělávací projekty pětidenní studijní návštěvy v rámci Programu celoživotního učení.

Studijní návštěva byla zaměřená na externí evaluace, které jsou důležitým faktorem pro další kvalitu vzdělávání. Skupinu pro studijní návštěvu sestavovalo Evropské centrum pro podporu odborného vzdělávání CEDEFOP, měla celkem 11 členů (ředitelé základních a středních škol ze Španělska, Itálie, Německa a Polska, školní inspektorky z Belgie, Estonska, pracovník ministerstva školství ze Saska, vedoucí odboru vzdělávání z Berlína, učitel německého jazyka

z Polska a zástupkyně hospodářské komory z Rakouska) a svým složením pokrývala základní a střední vzdělávání a celoživotní vzdělávání dospělých.

Organizátorem z bulharské strany bylo Ministerstvo pro vzdělávání a vědu a Centrum pro kontrolu a hodnocení kvality vzdělávání v Sofii. Obsahově byla studijní návštěva orientována na nositele rozhodnutí ve vzdělávací politice.

Bulharská organizátorka paní Tanya Lukanova připravila časově velmi náročný a obsahově bohatý program – nabídla představení bulharských škol a institucí z pohledu jejich vzdělávacího systému, z pohledu vzdělávacích programů škol, způsobů hodnocení žáků, studentů, tříd a škol. Počáteční prezentace se odehrály na ministerstvu vzdělávání a vědy, a to k otázkám vzdělávací politiky a k reformě vysokoškolského vzdělávacího systému. Další návštěva prvního dne proběhla na německém velvyslanectví a věnovala se rozboru realizace projektu “Poradenství pro odborné vzdělávání bulharských zaměstnanců”. Byla vyzdvížena důležitost společné práce mezi institucemi a sociálními partnery v tomto projektu a při prohlubování kvalifikace (zejména u skupiny nezaměstnaných občanů). Při přesunech mezi jednotlivými institucemi účastníci uvítali i oddechové téma – prohlídku katedrály Alexandra Něvského v centru Sofie a večerní vystoupení souboru písní a tanců v Národním paláci kultury.

Mezinárodní pracovní skupina

Druhý den pracovní skupina navštívila město Blagoevgrad a po setkání s pracovníky regionálního inspektorátu pro vzdělávání (téma: provádění externích evaluací škol) byla přijata na radnici starostou. Ten představil vzdělávací politiku města a její realizaci na místní úrovni. Odpoledne se uskutečnila inspekce v elitním cizojazyčném gymnáziu, kde proběhly besedy s učiteli a hospitace ve třídách na hodinách biologie a dějepisu. Při návštěvě školy byli přítomni i zástupci bulharských médií a tisku a někteří členové pracovní skupiny poskytli zástupcům tisku rozhovor. Cesta zpátky do Sofie vedla přes pohoří Rila, kde měla skupina možnost navštívit Rilski-monastir, čili Rilský klášter, postavený začátkem 14. století.

Třetí den skupina navštívila Národní agenturu pro odborné vzdělávání, seznámila se s její organizací, posláním a pracovními výstupy. Další jednání se uskutečnilo v Centru pro kontrolu a kvalitu vzdělávání, kde byly představeny projekty PISA 2006 a PIRLS. Všichni si prohlédli i školu

pro národní taneční umění, zhlédli ukázkou výuky lidových tanců a besedovali s učiteli a žáky této školy.

Čtvrtý den se proběhla návštěva střední soukromé obchodní školy. Po besedě s ředitelkou školy o řízení školy a problémech, které každodenně řeší, měli účastníci pracovní skupiny možnost být přítomni výuce žáků ve třídách i možnost diskutovat s učiteli. Tento den absolvovala pracovní skupina ještě další dvě návštěvy na školách, a to na německy mluvícím gymnáziu a ve finančním hospodářském gymnáziu. Ve druhé jmenované škole se kromě besedy s ředitelem školy uskutečnilo i společné setkání s žáky k tématu výuky na škole a žáci sami představili i různé typy letáků jako marketingové produkty.

Oddechové téma – vystoupení souboru písní a tanců

Poslední pátý den byla na programu prezentace ředitelky Institutu pro mezinárodní spolupráci k otázkám rozvoje mezinárodní spolupráce ve vzdělávání dospělých a dále byl představen program studijních návštěv celoživotního učení. Na závěr tohoto dne vypracovala pracovní skupina společnou skupinovou zprávu pro centrum CEDEFOP.

Kromě setkání a návštěv ve školách a různých institucích se ještě každý den uskutečnily dvě až tři prezentace účastníků pracovní skupiny k problematice vzdělávacího systému v zemi, ze které pocházeli a dále k jejich externím evaluacím. Každý účastník měl na svou prezentaci vyčleněno 30 minut a byl to zajímavý pohled na jednotlivé systémy v různých zemích. Kromě všeobecných shodných rysů má každá země hodně svých specifik a zvláštností.

Tato studijní návštěva umožnila rozšířit teoretické i praktické poznatky ze vzdělávacích systémů zúčastněných zemí a způsobů hodnocení vzdělávacího procesu. Zejména osobní setkání v pracovní skupině při řešení konkrétních úkolů nejvíce přispívají ke vzájemnému poznání a ukazují způsoby myšlení lidí zabývajících se vzděláváním. Proto lze zapojení do „Programu celoživotního učení“ učitelům škol jen doporučit. Náklady spojené se studijní návštěvou jsou plně hrazeny ze vzdělávacího projektu EU.

Josef Sívek, ÚZEI Praha

MEZINÁRODNÍ DOSTIHY ŽÁKŮ V PRAZE – VELKÉ CHUCHLI

První červnovou neděli byl během dostihového odpoledne první a třetí dostih vyhrazen tradičnímu mezinárodnímu utkání českých a slovenských jezdců žáků, zařazených do seriálu O pohár společnosti Pražská energetika a.s. 2009. Nad žákovskými dostihy převzala záštitu náměstkyně primátora hl. m. Prahy Ing. Marie Kousalíková

Ze Slovenska přicestovali Tomáš Jančo, Viera Noppová a Jozef Parigál, který z této trojice absolvoval nejvíce startů.

V Poháru Prahy 5 na 1800 metrů startovalo 9 koní, zvítězila tříletá I Will Fly s Josefem Myslivečkem, trenéra Jaroslava Drlíka, druhé místo obsadil Rolling Ocean se slovenskou žákyní Vierou Noppovou, třetí Agromerace s Lucií Danišovou, čtvrté Firebird Arrogance s Janem Kratochvílem, páté Večerka s Janou Trňákovou. Dále dokončili: Magnet s Pavlínou Honsovou, Nextreme s Tomášem Jančem, Čimág s Janem Vernerem a Guerra s Josefem Parigálem.

V Ceně náměstkyně primátora 1 400 metrů startovalo 10 koní, zvítězila čtyřletá Golondrina s Lucií Danišovou, trenérky Ing. Ivany Pejškové, na druhém místě doběhl Tennessee Dancer s Petrou Prenerovou, třetí Roseburn s Janou Trňákovou, čtvrtý Azteke s Josefem Myslivečkem

a pátý Emirhan s Ondřejem Velkem. Dále cílem proběhli Ha Ha Tomášem Jančem, Fleury s Josefem Parigálem, Lexus s Janem Vernerem, Mafira s Pavlínou Honsovou a Celine s Liborem Kubešem.

Celkově v mezinárodním utkání získala prvenství **Lucie Danišová**, druhé místo Josef Mysliveček a třetí současně slovenský host Viera Noppová a žákyně prvního ročníku naší školy Petra Prenerová.

Pro vítězné majitele, trenéry, jezdce, druhého a třetího jezdce byly připraveny poháry a pro umístěné sošky, které převzali z rukou paní náměstkyně.

Děk za uspořádání žakovských dostihů patří firmě TMM, spol. s r.o. a všem majitelům a trenérům, kteří pro tyto dostihy poskytli své koně.

Ing. Marcela Sýkorová
SŠDSaJ Velká Chuchle

VE ZNAMENÍ SOUTĚŽÍ

Letošní májový měsíc se ve světelském pracovišti České zemědělské akademie v Humpolci nesl ve znamení soutěží regionálního, národního i mezinárodního charakteru.

Soutěžní klání světelským začalo 6. května oblastním kolem jízdy zručnosti, které naše škola pořádá již devátým rokem. V celkovém počtu 31 soutěžících z 11 škol kraje Vysočina, Středočeského, Jihočeského a Pardubického obsadili naši soutěžící přední místa. Zvítězil Jan Rajdl v čase 3:44 s 18 trestnými body, Jan Myslivec dokončil na čtvrtém místě a Jan Kruntorád na pátém. První čtyři soutěžící z každého oblastního kola postupovali do celostátního finále, které se konalo 12. května při příležitosti Dne zemědělce a sklizně píce v obci Kámen u Pelhřimova.

V Kámeni se finále oblastních kol konalo již potřetí. Jednou si světělští traktoristé odvezli bronz, podruhé zlato a stříbro. V letošním ročníku se našim barvám opět dařilo a po tvrdém boji o každou vteřinu a centimetr na trati obsadil Rajdl třetí místo a Myslivec čtvrté, přičemž za sebou nechali dalších dvacet borců z celých Čech.

Ing. Josef Horní, ČZA Humpolec

(O mezinárodním soutěžení článek pokračuje v barevné příloze.)

AGROKOMPLEX – VÝSTAVNÍCTVO NITRA

Kalendár veľtrhov a výstav 2009 (2. časť)

2.–6. 10. 2009 CERTAS

Stredoeurópska výstava cestnej dopravy, príslušenstva a služieb

(1. 10. otvorené pre odborníkov a novinárov)

2.–6. 10. 2009 AUTOSALÓN

17. medzinárodná výstava osobných, nákladných, úžitkových vozidiel a príslušenstva

(1. 10. otvorené pre odborníkov a novinárov)

27.–30. 10. 2009 AGROSALÓN

2. medzinárodný veľtrh poľnohospodárskej techniky

27.–30. 10. 2009 DREVO

4. medzinárodný veľtrh materiálov a technológií pre drevársky a drevospracujúci priemysel

27.–30. 10. 2009 LES

12. medzinárodná lesnícka výstava

20.–22. 11. 2009 EURÓPSKA VÝSTAVA ZVIERAT

26. európska výstava hydiny, holubov, králikov, morčiat, vtákov a kanárikov

28.–29. 11. 2009 **MEDZINÁRODNÁ VÝSTAVA MAČIEK VŠETKÝCH PLEMEN**

5.–6. 12. 2009 VÝSTAVA PSOV

13. medzinárodná výstava psov NitraCanis

www.agrokomplex.sk

OTVORENIE INFORMAČNÉHO CENTRA EURÓPSKEJ ÚNIE V PODGORICI

V stredu (8. 7. 2009) sa uskutočnilo oficiálne otvorenie Informačného centra Európskej únie situovaného na Ministerstve poľnohospodárstva, lesníctva a vodného hospodárstva v Podgorici v Čiernej Hore.

Jeho cieľom je poskytovať informačnú podporu všetkým zainteresovaným pracovníkom z Ministerstva, rezortu ale aj farmárom a pomôcť im v ich príprave na vstup do EÚ. Centrum otvoril minister poľnohospodárstva Milutin Simović, ktorý vysoko ohodnotil pomoc Slovenska. Otvorenia sa zúčastnili zástupcovia slovenskej implementačnej organizácie ktorou je Agroinštitút Nitra, štátny podnik, ďalej zástupcovia rezortných organizácií Čiernej Hory, Ministerstva pre európsku integráciu a početní zástupcovia médií.

Podľa vyjadrení pracovníčky centra Jasminy Durutović prinieslo otvorenie a medializácia Centra prvé úspechy. Centrum navštívili okrem pracovníkov ministerstva aj farmári, ktorí privítali založenie takéhoto centra. Jeden

z farmárov mal záujem o predaj z dvora a jeho obmedzenia zo strany EÚ. Tieto otázky teda netrápia len občanov EÚ, ale aj občanov prístupujúcich krajín.

Pracovníci Centra si uvedomujú zodpovednosť za poskytované informácie a zároveň sa tešia na výzvy, ktoré im návštevníci Centra pripravujú. Práve počas školenia, ktoré prebehlo na Slovensku sa mali možnosť naučiť ako majú riešiť rôzne situácie, ktoré im prinesú požiadavky užívateľov Centra. Projekt je financovaný z prostriedkov slovenského Ministerstva zahraničných vecí SR z programu Slovak Aid a partner projektu čiernohorské ministerstvo spolufinancovalo projekt formou platov dvoch pracovníkov Centra.

MENDELOVA ZEMĚDĚLSKÁ A LESNICKÁ UNIVERZITA V BRNĚ

Fakulta regionálního rozvoje a mezinárodních studií

Vás srdečně zve na 1. ročník mezinárodní vědecké konference

„REGION V ROZVOJI SPOLEČNOSTI“,

která se koná 15. října 2009

pod záštitou děkanky prof. Ing. Ivy Živělové, CSc.

Cílem konference je přiblížit region z pohledu jeho role v rozvoji společnosti v národních a globálních souvislostech, zvýraznit narůstající význam a váhu sociálně ekonomického vývoje regionů pro vyvážený rozvoj jak jednotlivých států, tak jejich uskupení, upozornit na měnící se regionální vazby vývoje zemědělství, lesnictví, navazujícího zpracovatelského průmyslu a dalších institucí ve venkovském sídelním prostoru, jakož i na potřebu volby adekvátních nástrojů regionální politiky.

JOSEF BROMOVSKÝ

„Märky, Bromovský & Schulz“

Obec Adamov nedaleko Blanska byla odedávna spjata s těžbou a zpracováním železné rudy. Železářství se zde rozvíjelo již od r. 1360 a podle pozdějšího majitele železáren Adama Josefa z Lichtensteina dostal Adamov také jméno. Největší rozmach železáren však nastal až v první polovině 19. století, kdy byla do městečka zavedena železniční trať. Roku 1873 zde vedle hutí vznikla i strojárna, kterou posléze více než čtvrt století provozovala královéhradecká firma Josefa Bromovského.

Adamovské strojírny

Český technik a podnikatel Josef Bromovský se narodil 12. listopadu 1841 v Novém Bydžově u Hradce Králové. Studoval na místní reálce a poté na vyšší škole v Liberci. V letech 1858–62 navštěvoval pražskou polytechniku a poté nastoupil do Daňkovy strojírny v Karlíně, kde se r. 1863 stal technickým úředníkem. V následujících letech se výrazně uplatnil při zakládání a výstavbě akciových cukrovarů. Některé z nich sám projektoval, například cukrovar v Hradci Králové či Pečkách. Řadě nerentabilních projektů naopak zabránil.

Roku 1874 spoluzaložil firmu „Märky, Bromovský & Schulz“, když se společníky zakoupil strojírnu v Kuklenách u Hradce Králové. Továrna vyráběla strojní zařízení pro cukrovary v rakousko-uherské monarchii, ale spolupracovala také se zahraničím. Některé závody také sama postavila – mezi

Josef Bromovský

nimi vůbec první cukrovar ve Švédsku. Roku 1885 získala firma Märky, Bromovský & Schulz do pronájmu na dvacet pět let Adamovské strojírny. Josef Bromovský měl však větší plány. Místní výrobu se mu podařilo rozšířit o vodní turbíny, parní kotle, jeřáby, plynové a benzinové motory či kompresory díky tomu, že v jeho firmě pracovala řada špičkových konstruktérů. Mezi nimi například budoucí děkan strojího inženýrství na brněnské technice Zdeněk Elger. Věnoval se i výrobě zařízení pro pivovary, lihovary, mlýny a cukrovary.

Josef Bromovský se vedle řízení podniku věnoval i různým technickým zlepšením, zdokonalil například původní Wanieckův difúzer z r. 1866 a nazval ho svým jménem. Ke kon-

ci devatenáctého století se adamovskou chloubou stala také výroba parních válců. Tyto mohutné stroje mají původ ve Francii, do českých zemí se však dostaly z Anglie a jejich konstrukce v Čechách skončila až v polovině dvacátého století, kdy je nahradily válce se spalovacím motorem. Adamovské strojírny vyráběly svého času parní válce takzvaného „amerického typu“ podle patentu Abbotta Q. Rosse z r. 1871.

V letech 1885–89 byl Josef Bromovský poslancem českého zemského sněmu za Národní stranu a do r. 1907 také členem Říšské rady. Adamovská strojírna prosperovala, teprve r. 1889 však získala zakázku, která vešla do dějin. Německý konstruktér a vynálezce Siegfried Marcus si zde totiž kvůli předchozím dobrým zkušenostem objednal výrobu svého „druhého“ automobilu (předchozí Marcusův prototyp byl postaven již v r. 1870 a je dnes považován za první automobil na světě). Objednávky vozu se ujala firma Märky, Bromovský & Schulz (předstihla tak Laurina s Klementem i kopřivnickou Tatra) a kompletní stavbu zvládla za necelý rok. Vozidlo bylo na svou dobu technicky neobvyklé – jeho motor o výkonu jedné koňské síly byl totiž mimo jiné vybaven kartáčovým karburátorem a moderním magnetoelektrickým zapalováním. Automobil byl téměř celý ze dřeva, kromě kovového motoru měl jen zadní nápravu odpruženou gumovými bloky. Jeho maximální rychlost byla však pouhých šest až osm kilometrů za hodinu. (Dnes je k vidění v technickém muzeu ve Vídni a jelikož se žádný předchozí Marcusův prototyp nedochoval, je v současnosti nejstarším automobilem na světě. Je navíc dodnes funkční a byl proto právem prohlášen rakouskou národní technickou památkou.)

V roce 1905 došlo k reorganizaci Bromovského firmy, která následně pokračovala pod názvem „Bromovský, Schulz & Sohr“. Adamovské strojírny provozovala samostatně až do r. 1910, kdy se sloučila s Pražskou akciovou společností. Následující rok 7. května 1911 Josef Bromovský v Praze zemřel a jeho firma byla následně začleněna do koncernu Ringhoffer-Tatra v Praze. Jeho syn Josef Bromovský ml. poté zastával funkci řídícího správního rady Spojených strojíren, pod které otcův podnik přešel v r. 1914. V témže roce pak vznikla dalším slučováním firma Spojené strojírny, a. s., dříve Ruston, Bromovský a Ringhoffer, do které byly začleněny i Adamovské strojírny.

Po průmyslové krizi způsobené první světovou válkou zanikly v Adamově železářské závody a místní strojírna se stala součástí nepříliš prosperující Akciové společnosti pro stavbu strojů a mostů. Teprve r. 1928 zde byla zásluhou brněnské zbrojovky obnovena těžká strojírenská výroba, kterou následně převzaly Škodovy závody v Plzni. V r. 1945 byly Škodovy závody znárodněny a o dva roky později vznikl samostatný podnik Adamovské strojírny. Těžké strojírenství, zejména železniční a silniční mosty, bylo postupně z výrobního programu vypouštěno a r. 1954 je zcela nahradila výroba polygrafických strojů. Po r. 1989 se Adamovské strojírny ocitly na pokraji bankrotu, situaci se však podařilo stabilizovat a dnešní firma Adast tak opět patří mezi přední české výrobce tiskařských strojů.

Ing. Petr Novák, CSc., Praha

GUSTAV BURGHAUSER

„... Smělé a nebojácné vystupování tehdejších profesorů a žactva chrudimské hospodářské školy nás přímo okouzlovalo. Několik profesorů, kteří obzvlášť okázale dávali najevo své vlastenecké smýšlení, požítvalo u vlastního i ostatního studentstva takřka neobmezené úcty. Snad o tom ani nevěděli, jak jsme si jich vážili... Byl mezi nimi i vždy neúnnavný a svěží senior profesorského sboru Gustav Burghauser. Býval nám horlivým cvičitelem v chrudimském Sokole, kam jsme potají docházeli, ač to bylo na gymnáziu zakázáno. Takových výrazných postav bylo v profesorském sboru chrudimské hospodářské školy více...“

F. Pochobradský, 1937

Pocházel z Písku, narodil se 8. listopadu 1861. Maturoval na vyšší reálce ve svém rodišti. V letech 1879 až 1883 studoval inženýrský odbor pražské techniky a současně jako mimořádný posluchač fakulty filosofickou a právnickou, kde byl mimo jiné žákem prvního českého univerzitního profesora národního hospodářství JUDr. Albína Bráfa (1851–1912). V roce 1884 složil před pražskou českou zkušební komisí zkoušky, jež ho aprobovaly z matematiky a deskriptivy pro vyšší reálky.

Po jednoroční vojenské službě nastoupil do učitelské služby. Čtyři roky, od 15. září 1885 do 20. listopadu 1889, působil na státních středních školách v Praze, v Chrudimi, Kutné Hoře a opět v Praze. Definitivně se usadil v Chrudimi. Dne 1. prosince 1889 nastoupil jako suplent na tamní střední hospodářské škole a opustil ji jako řádný profesor (od r. 1893) po 31 letech. Vyučoval hlavně matematiku, geodesii, meliorace, strojnictví a kreslení. Do důchodu odešel na vlastní žádost koncem školního roku 1919/1920.

Bylo mu dopřáno těšit se z něho více jak 30 let, zemřel v Chrudimi v pozhnaném věku bezmála devadesáti let 12. května 1951. (Na poslední cestě doprovodil manželku, tři dcery a dva syny ze sedmi dětí.)

Na střední hospodářské škole v Chrudimi působil 31 let

K žákům byl náročný, ale laskavý, vlídný. „Jsa horlivým Sokolem a krajně demokratických zásad a přímé povahy, jednal se žáky zcela přátelsky a dovedl vždy nanejvýš taktickým způsobem zacházeti i s těmi nehodnými a nikdo nikdy z nich nezneužil jeho přátelského jednání“, píše o něm v r. 1922 František Beck, tehdy ředitel odborné hospodářské školy v Opočně, který pod vedením prof. Burghausera maturoval v r. 1895/86 a dodává: „Když jsem se před několika lety k němu hlásil jako jeho žák, tvrdil, že jeho šediny nic neznamenají. ‚Srdce je mládo‘, pravil s tak mladickým rozmarem, že se mi zdálo, jakoby litoval spíše mých šedivých vlasů, než svých...“

V r. 1937 u příležitosti významného jubilea školy profesor Burghauser ve svých šestasedmdesáti letech potvrzuje to, co všichni okolo dávno věděli, že učival „tu svou omladinu velmi rád“ a skromně dodává „nedivte se, že mi hodně lichotilo, když mne kdysi zemský inspektor dr. Sitenský – patrně ve chvíli zvláštní shovívavosti – nazval mistrem.“ S dojetím pak vzpomínal na okamžiky loučení s absolventy, „jež nikdy nebylo lehké mně a snad ani mým hochům. Zajisté si vzpomenu, že jsem jim říkával: Snažil jsem se – zároveň s druhými – dáti vám na cestu života aspoň část toho, co vás může učinit dobrými zemědělci a zdatnými členy národa. Věda je dobrá družka při vaší práci,

ale zapomenete-li z ní něco, nebude to žádné neštěstí, jen když jste si zvykli na pravidelnou práci a nezapomenete býti dobrými Čechy a dobrými lidmi!...“

Vzhledem k tomu, že mezi adresáty byli tehdy také absolventi – účastníci první světové války, svou úvahu vedl dál: „Dnes po letech mohu dodat: ano, vy milujete tu půdu, jež vás zrodila a živí, a dovedete ji jako drahý odkaz předků hájit a za její svobodu i bojovat. Ve veliké chvíli dějin jste projevíli svou lásku činem a obětí a na oltář vlasti kladli jste i své životy! Netušili jste ani, jak jsem býval šťasten, když mi nejeden z vás napsal z fronty: ‚Vzpomínáme si na Vás a na Vaše slova otcovská. Měl byste z nás radost, kdybyste nás zde na frontě viděl a slyšel!‘ Ano, měl jsem z Vás velikou radost a ponesu vás za to v srdci mém až do poslední chvíle své cesty...“

Profesor Burghauser skutečně patřil mezi ty, kteří práci učitele povyšují na poslání! To ovšem neznamenal, že by se snad stranil jiné činnosti. Naopak! Odborné přednášky kdekoliv na venkově byly pro něho, tak jako pro většinu ostatních, samozřejmostí. Organizoval a vedl řadu lukařských a melioračních kurzů, často byl žádán o odborné posudky nejrůznějších prací z jeho oboru, byl jednatelem chrudimského hospodářského spolku, členem obecního zastupitelstva. Byl také spoluzakladatelem městského dívčího lycea, ovlivňoval vývoj své školy, zasáhl i do vývoje celého našeho zemědělského školství – jako první (ve výroční zprávě školy 1913–1914) nastínil organizaci i obsahovou náplň čtyřleté střední hospodářské školy. (Tato práce se stala podkladem reorganizace našeho středního hospodářského školství počátkem dvacátých let minulého století.)

Zanedbatelné není ani jeho literární dílo. Napsal na sta odborných článků hlavně z oblasti hospodářského strojnictví, převážně do chrudimského Hospodářského listu. Zpracoval 300 hesel do Hospodářského slovníku naučného. Vydal učebnice: Měřictví pro školy hospodářské s dodatkem Odvodňování a zavodňování pozemků, dále Počítání pro zimní školy hospodářské a Měřictví pro obchodní školy. Pro praxi napsal spis Elektřina ve službách zemědělství.

Ing. Josef Rozman, CSc., Moravská Třebová

Tušíte, vážení čtenáři, jaké významné osobnosti působily na vaší škole?

Od roku 1990 jsme uveřejnili v historické rubrice Zemědělské školy přes sto zajímavých a podnětných osudů z pera pana Ing. Josefa Rozmana, bývalého učitele z dnes už zaniklé zemědělské školy v Moravské Třebové.

Neměli bychom zapomínat na ty, kteří toho ve školství a v zemědělství tolik dokázali, a vynikli často i na poli mezinárodním.

Přejeme všem slovenským, českým a moravským školám dobrý nový školní rok!

Vaše redakce

OBSAH

Opravdu víme, jak motivovat studenty nebo posluchače?.....	3
Zemědělství a záplavy	4
Zpráva o stavu zemědělského školství	5
Nedostatek stimulů a zlé správanie v triedach brzdia efektívnosť učiteľov.....	7
Typologie modelu zkušenostního učení a jeho využití ve výuce.....	8
Statek Bernard.....	10
Postřehy ze studijní návštěvy v Bulharsku	11
Mezinárodní dostihy žáků v Praze – Velké Chuchli.....	13
Ve znamení soutěží.....	13
Agrokomplex – Výstavnictvo Nitra.....	14
Otvorenie informačného centra Európskej únie v Podgorici	14
Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně	15
Josef Bromovský.....	15
Gustav Burghauser	16
Zasedání Europea International (Ve znamení soutěží, Evropský šampionát zemědělské mládeže v rybářských dovednostech v Třeboni, Floristická soutěž)	I–IV

REDAKČNÍ RADA

PaedDr. Mária Benedikovičová, MP SR Bratislava	
Ing. Jaromír Beneš, Školní statek Opava	
Mgr. Otakar Březina, Česká zemědělská akademie Humpolec	
Ing. Mária Debrečéniová, PhD., Agroinštitút Nitra	
Ing. Ludmila Gočálová, MZe ČR Praha	
Ing. Petr Hienl, ÚZEI Praha	
PhDr. Aleš Hradečný, MZe ČR Praha	
Ing. Jiří Husa, CSc., IVP ČZU Praha	
Ing. Zorka Husová, NÚOV Praha	
Ing. Marcela Chreneková, SPU Nitra	
Ing. Ludmila Kováčiková, Agroinštitút Nitra	
PhDr. Dana Linhartová, CSc., ICV MZLU Brno	
Ing. Mária Múdra, ZSŠP Rakovice	
Ing. Helena Psotová, Úrad NSK Nitra	
RNDr. Tomáš Ratinger, ÚZEI Praha	
PaedDr. Anna Sandanusová, UKF Nitra	
Ing. Václav Stránský, MZe ČR Praha	

K ilustraci na obálce: Len (Linum usitatissimum)

Len obecný divoce rostoucí nalézá se ještě ve Španělsku, Švýcarsku a jiných jižních zemích Evropy, jest ovšem znám také u nás jako letnička svědomitě pěstovaná na polích. Vytváří tenký jednoduchý stonek dvě až tři stopy vysoký, kvete šedomodře a semena jsou hladká a hnědá v hnědých tobolkách. Někteří příslušníci tohoto rodu metají na slunci semena, zatímco jiní musejí být mláceni. Svazky cévní či lýčí dřevnatých stonků musí býti máčeno, aby se získala dobrá vláknina k dalšímu zpracování, ku tkaní příze a ku výrobě lněného zboží, kteréžto užitečné a žádané jest, dělá se dále obléčení a dá se z něho vyráběti dokonce papír. Z rozdrcených semen se tlačí olej jehož dílem se užívá k hoření, dílem se z něho vyrábí olejová fermez pro potřeby malířské. Zbytky vylisovaných semen skytají velmi hodnotné krmivo pro koně, skot a ovce. Taková je užitečnost rostliny jakou je len.

Převzato z BERTUCH, F. J. – Bilderbuch zum Nutzen und Vernügen der Jugend. Wien (vydáno okolo 1860). Překlad původního textu často neodpovídá současným znalostem.

CONTENTS

Do we really know how to motivate students or participants?	3
Agriculture and floods A summer contemplation of the President of Agricultural Chamber	4
Report on the state of the agricultural education system from the aspect of the business sector and possibilities of solution	5
The lack of stimuli and bad behaviour in classes inhibit teachers' efficiency	7
The typology of a model of experiential teaching and its application in classwork Methodology for teaching styles	8
Bernard Farm – the centre of traditional crafts	10
Experiences from a study visit to Bulgaria	11
International horse races of students in Prague – Velká Chuchle	13
The season of competitions	13
Agrocomplex – exhibitions in Nitra The 2009 calendar of fairs and exhibitions, Part 2	14
Opening of an information centre of European Union in Podgorica	14
“The region in Society Development” 1 st year of an international scientific conference	15
Josef Bromovský – „Märky, Bromovský & Schulz“ History of agricultural machinery	16
Gustav Burghauser Prominent personality of agricultural education	16
A meeting of the European Association of Agricultural Education – Europea European Agricultural Youth Championship in fishing skills, Třeboň 2009 The season of competitions Floristry competition	I–IV

Návštěva školy a hospitace ve třídách

Oficiálne otvorenie v Podgorici

STATEK BERNARD – CENTRUM TRADIČNÍCH ŘEMESEL str. 10

Návštěvníci mohou ve speciálním automatu zakoupit granulované krmivo pro místní kozy

Součástí expozice je sbírka bryček a kočárů z kolekce Miroslava Makovičky (na snímku)

MEZINÁRODNÍ DOSTIHY ŽÁKŮ V PRAZE – VELKÉ CHUCHLI str. 13

První červnovou nedělí se v dostihovém odpoledni utkali čeští a slovenští jezdci-žáci

Časopis vydávají

Ústav zemědělské ekonomiky a informací, Slezská 7, 120 56 Praha 2

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

Adresy redakcí

ÚZEI, Slezská 7, 120 56 Praha 2

tel.: 222 000 439, fax: 222 000 114, e-mail: krajickova.alena@uzei.cz

Redaktorka: Ing. Alena Krajíčková

Agroinštitút, Akademická 4, 949 01 Nitra

tel.: 037/7721802, 107, fax: 037/7721742, e-mail: horvathova@agroinstitut.sk

Redaktorka: Ing. Zuzana Horváthová

www.agronavigator.cz

Časopis vychází 10× ročně (září – červen), cena výtisku je 20 Kč, roční předplatné 200 Kč

Objednávky časopisu zajišťuje česká redakce a slovenská redakce na svých adresách

Sazba a tisk ÚZEI Praha

47816 ISSN 0044-3875 (Print), ISSN 1803-8271 (Online)

